Konstitutionsutskottets betänkande 2026/27:KU7

Tillgänglighetskrav för vissa medier (vilande grundlagsförslag)

Sammanfattning

I betänkandet anmäls för slutligt beslut ett vilande förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen. Utskottet föreslår att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget.

Förslaget innebär att det införs nya delegationsbestämmelser i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen som gör det möjligt att i vanlig lag reglera vissa tillgänglighetskrav. En första förutsättning för att bestämmelserna ska kunna tillämpas är att syftet med kraven är att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. En andra förutsättning är att föreskrifterna vilar på en förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen. De föreslagna ändringarna innebär bl.a. följande:

– Utrymmet för att ställa krav på att införa och på ett visst sätt utforma produktinformation, exempelvis på en förpackning, utvidgas.
– Det ska bli möjligt att ställa tillgänglighetskrav som rör information, format och funktion på bl.a. e-böcker och e-handelstjänster.
– Skyldighet för nätinnehavare att vidaresända tillgänglighetstjänster, som textning och tolkning, ska kunna gälla andra än public service-företagens program.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Behandlade förslag

Vilande förslag beslutat den 22 april 2026 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen (bet. 2025/26:KU32, rskr. 2025/26:213).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Utskottets överväganden 5
Vilande förslag 5
Utskottets anmälan och yttrande 5
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 6
Vilande förslag 6
Bilaga 2
Vilande förslag 7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vilande förslag

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen.

Stockholm den 5 november 2026

På konstitutionsutskottets vägnar

Oscar Sjöstedt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Oscar Sjöstedt (SD), Jennie Nilsson (S), Mats Green (M), Mirja Räihä (S), Per-Arne Håkansson (S), Ulrik Nilsson (M), Caroline Täljeblad (V), Ludvig Aspling (SD), Magnus Haara (C), Mats Sander (M), Jan Riise (MP), Cecilia Engström (KD), Amalia Rud Stenlöf (S), Roger Hedlund (SD), Peter Hedberg (S), Erik Nygårds (L) och Talla Alkurdi (S).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Grundlagar stiftas genom två likalydande beslut (8 kap. 14 § regeringsformen). Genom det första beslutet antas grundlagsförslaget som vilande. Genom det andra beslutet antas grundlagsförslaget som slutligt. Det andra beslutet får inte fattas tidigare än att det efter det första beslutet har hållits val till riksdagen i hela riket och den nyvalda riksdagen har samlats.

Det är konstitutionsutskottets uppgift att anmäla vilande beslut i ärenden som rör grundlagar till kammaren för slutligt beslut (9 kap. 24 § riksdagsordningen).

Vilande förslag

Under riksmötet 2025/26 lade regeringen fram ett förslag till ändringar i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen (prop. 2025/26:59). Förslagen behandlades i konstitutionsutskottets betänkande 2025/26:KU32 Tillgänglighetskrav för vissa medier.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Riksdagen beslutade den 22 april 2026 att som vilande anta regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen (bet. 2025/26:KU32, rskr. 2025/26:213).

Det vilande förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen finns förtecknat i bilaga 1. Förslaget i sin helhet finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Vilande förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar slutligt det vilande förslaget i bilaga 2 till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen.

Förslagets innebörd i korthet

Det vilande förslaget innebär att det införs nya delegationsbestämmelser i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen som gör det möjligt att i vanlig lag reglera vissa tillgänglighetskrav. En första förutsättning för att bestämmelserna ska kunna tillämpas är att syftet med kraven är att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. En andra förutsättning är att föreskrifterna vilar på en förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen. De föreslagna ändringarna innebär bl.a. följande:

– Utrymmet för att ställa krav på att införa och på ett visst sätt utforma produktinformation, exempelvis på en förpackning, utvidgas.
– Det ska bli möjligt att ställa tillgänglighetskrav som rör information, format och funktion på bl.a. e-böcker och e-handelstjänster.
– Skyldighet för nätinnehavare att vidaresända tillgänglighetstjänster, som textning och tolkning, ska kunna gälla andra än public service-företagens program.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottets anmälan och yttrande

Under riksmötet 2025/26 antog riksdagen som vilande det förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen som har redovisats i det föregående. Genom detta betänkande anmäler utskottet nu beslutet till kammaren för slutligt beslut.

Med hänvisning till vad utskottet anförde vid ärendets första behandling föreslår utskottet att riksdagen slutligt antar det vilande förslaget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Vilande förslag

Den 22 april 2026 beslutade riksdagen att som vilande anta det förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen och lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen som regeringen lagt fram i proposition 2025/26:59 (bet. 2025/26:KU32, rskr. 2025/26:213).

BILAGA 2

Vilande förslag

1 Förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
12 §	
Bestämmelserna i denna grundlag hindrar inte att det i lag meddelas föreskrifter om	
1. förbud mot kommersiella annonser vid marknadsföring av alkoholdrycker eller tobaksvaror,	
2. förbud mot kommersiella annonser som används vid marknadsföring av andra varor än tobaksvaror eller av tjänster, om det i annonsen förekommer ett varukännetecken som är i bruk för en tobaksvara eller som enligt gällande bestämmelser om varumärken är registrerat eller inarbetat för en tobaksvara,	
3. förbud mot kommersiella annonser som har meddelats till skydd för hälsa eller miljö enligt en förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen,	
4. krav att införa och på ett visst sätt utforma varningstext, innehållsdeklaration eller annan liknande produktinformation om syftet är skydd för hälsa eller miljö eller konsumentskydd,	
5. förbud mot offentliggörande i yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet av kreditupplysning som innebär otillbörligt intrång i enskilds personliga integritet eller som innehåller oriktig eller missvisande uppgift, om ersättningsskyldighet för sådant offentliggörande, om krav på berättigat behov hos den som beställer kreditupplysningen, om skyldighet att lämna information till den som avses med upplysningen och om rättelse av oriktig eller missvisande uppgift,	
6. ansvar och ersättningsskyldighet som avser det sätt på vilket en uppgift har anskaffats, *eller*	6. ansvar och ersättningsskyldighet som avser det sätt på vilket en uppgift har anskaffats,
7. ansvar och ersättningsskyldighet för överträdelse av förbud mot att göra avbildningar, beskrivningar eller mätningar av eller inom byggnader, andra anläggningar, områden eller andra objekt som är av betydelse för Sveriges total-	7. ansvar och ersättningsskyldighet för överträdelse av förbud mot att göra avbildningar, beskrivningar eller mätningar av eller inom byggnader, andra anläggningar, områden eller andra objekt som är av betydelse för Sveriges total-

[1] Tryckfrihetsförordningen omtryckt 2022:1524.

försvar, om förbudet behövs med hänsyn till intresset av ett förstärkt skydd mot allvarlig brottslighet eller mot röjande av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret, eller till intresset av att skydda allmänheten mot skada till följd av militär verksamhet.	försvar, om förbudet behövs med hänsyn till intresset av ett förstärkt skydd mot allvarlig brottslighet eller mot röjande av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret, eller till intresset av att skydda allmänheten mot skada till följd av militär verksamhet,
	8. krav enligt en förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen att införa och på ett visst sätt utforma produktinformation, om syftet är att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, eller
	9. krav enligt en förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen att, i fråga om sådana program som avses i 6 §, införa och på ett visst sätt utforma information om programmets tillgänglighet och förse programmet med vissa tekniska funktioner eller med möjlighet till alternativ presentation av innehåll, om syftet är att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2 Förslag till lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

3 kap.

2 §

Den frihet som följer av 1 § hindrar inte att det i lag meddelas föreskrifter om

1. skyldighet för nätinnehavare att i den utsträckning det behövs med hänsyn till allmänhetens intresse av tillgång till allsidig upplysning ge utrymme för vissa program och för tillhörande tjänster som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning,
2. skyldighet för nätinnehavare att ge utrymme för överföringar i den utsträckning det behövs med hänsyn till intresset av konkurrens beträffande sådana överföringar i nätet eller allmänhetens intresse av tillgång till sådana överföringar,
3. skyldighet för nätinnehavare att vidta åtgärder för att tillförsäkra mottagarkretsen inflytande över programvalet,
4. skyldighet för den som sänder program i tv eller tillhandahåller sådana program genom överföring ur en databas enligt 1 kap. 4 § första stycket 2 a att göra programmen tillgängliga för personer med funktionsnedsättning genom textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik,
5. skyldighet för den som sänder program i tv eller tillhandahåller sådana program genom överföring ur en databas enligt 1 kap. 4 § första stycket 2 a att främja framställning av och tillgång till program med europeiskt ursprung,
6. ingripanden mot fortsatt sändning av ett utbud som inriktas på våldsframställningar, pornografiska bilder eller hets mot folkgrupp, eller
7. villkor för att sända program för verksamhet som bedrivs med ett uppdrag att sända ljudradio eller tv i allmänhetens tjänst, under förutsättning att uppdraget finansieras med allmänna medel.

Den frihet som följer av 1 § hindrar inte heller att det i lag meddelas föreskrifter om skyldighet enligt en förpliktelse som följer av medlemskapet i Europeiska unionen för

1. den som sänder program att införa och på ett visst sätt utforma information om en tjänst som denne tillhandahåller, om syftet är att

[1] Yttrandefrihetsgrundlagen omtryckt 2022:1525.

säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning,

2. den som sänder program att förse programmet med vissa tekniska funktioner eller möjliggöra alternativ presentation av innehåll, om syftet är att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, eller

3. nätinnehavare att, när utrymme ges för program, också ge utrymme för tjänster som hör till programmet och som utgörs av eller underlättar tillgången till textning, tolkning, uppläst text eller liknande teknik som syftar till att göra programmet tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026